

2.

Pozytywna relacja z osobami spotykanymi na terenie przedszkola

I. PROSPEKT WARTOŚCI

1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój społeczny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Kultura bycia

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Szacunek dla przedszkola

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Co by było ze mną, gdyby nie było przedszkola?
- Dlaczego szanuję wszystkich w przedszkolu?
- Jedna trzecia mojego życia to przedszkole.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIĄ, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Przedszkole jest moim „drugim domem”.
- Środowisko przedszkolne jest analogiczne do środowiska rodzinnego.
- W przedszkolu nikt nie czyni nikomu krzywdy.
- Nauczyciel wychowuje również poprzez ukazanie złej strony mojego zachowania.

Zasady

- Staram się zrozumieć wszystkie role pracowników w moim przedszkolu.
- Gdy ktoś mi pomaga, odwzajemniam się wdzięcznością.
- Nie prowokuję konfliktów z nauczycielami, z dyrekcją ani z personelem technicznym przedszkola.
- Staram się zrozumieć, dlaczego nauczyciel zwraca mi uwagę? Po co to robi?

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Godność wszystkich ludzi jest jednakowa.
- Powinno się mieć zaufanie do przedszkola swojego dziecka.
- Pracownicy przedszkola mojego dziecka uczestniczą w jego wychowaniu.

Zasady

- Osobiście poznaję personel pracujący w przedszkolu.
- Uczestniczę w spotkaniach i uroczystościach organizowanych przez przedszkole.
- Słucham i analizuję opinie mojego dziecka o personelu przedszkolnym i weryfikuję te opinie z rzeczywistością.

1.7. ZADANIA DLA PRZEDSZKOLA, WYCHOWAWCY

Normy

- Cały personel przedszkola powinien uczestniczyć w procesie wychowawczym.
- Wszyscy pracujący w przedszkolu mają tę samą godność.
- Dzieci szanują nauczycieli za jasne zasady postępowania.

Zasady

- Dzielę się uwagami, spostrzeżeniami i trudnościami, z całym personelem przedszkolnym.
- Zapraszam personel przedszkola do współpracy wychowawczej.
- Dostrzegam znaczenie i zakres obowiązków wszystkich pracowników.
- Jestem w stałym kontakcie z rodzicami (opiekunami) dziecka.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Organizujemy bal kostiumowy dla dzieci i dla nauczycieli. Warto starannie dobrać taką muzykę, która będzie odpowiadać zarówno młodszym, jak i starszym uczestnikom imprezy. Innym pomysłem może być przeprowadzana raz w roku akcja, w której następuje zamiana ról; dzieci przejmują obowiązki całego personelu przedszkola. Można również zorganizować imprezę sportową, przedstawienie teatralne, imprezę karaoke, z udziałem pracowników przedszkola tak, by dzieci mogły ich poznać w innych sytuacjach, nie tylko od strony działań czysto dydaktycznych.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Panuje wzajemne zrozumienie i sympatia pomiędzy dziećmi a całym personelem szkoły¹. Wytwarza się zdrowa hierarchia relacji, bazująca na wzajemnym szacunku dzieci i nauczycieli². Każda grupa szkolna: uczniowie, nauczyciele i personel, zna zakresy swoich kompetencji i działań. Powszechnie jest znana celowość postępowania każdej z grup.

1.10. ZAGROŻENIA

Istnieje niebezpieczeństwo niezdrowej rywalizacji, deprecjacji poszczególnych pracowników szkoły, niebezpieczeństwo braku kompetencji w zakresach obowiązków zawodowych. Dzieci mogą okazywać brak szacunku dla autorytetu

¹ „Praktykowanie solidarności wewnątrz każdego społeczeństwa posiada wartość wtedy, gdy jego członkowie uznają się wzajemnie za osoby”. SRS 39.

² „Sobór kładzie silny nacisk na człowieka, tak, aby poszczególni ludzie bezwzględnie uznawali każdego bez wyjątku bliźniego za drugiego siebie, zważając przede wszystkim na jego życie i środki do jego godnego prowadzenia”. KDK 27.

nauczyciela³. Szczególnie groźne jest wykorzystywanie przez nauczyciela i personel przedszkola ich własnej dominującej pozycji.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Każde dziecko inaczej reaguje na nową rzeczywistość, jaką jest przedszkole. Zasady tam panujące różnią się przecież od wymogów domowych. W przedszkolu nauczyciel opiekuje się całą grupą, a nie tylko jednym dzieckiem. Zabawki są wspólne i trzeba się nimi dzielić. Niektóre dzieci, szczególnie na początkowym etapie swojej przedszkolnej przygody, źle znoszą rozłąkę z rodzicami, trudno jest się im przystosować i przyzwyczaić do nowego otoczenia. Dla dzieci uczęszczających do przedszkola już kolejny rok, problemem może być zmiana nauczyciela, do którego zdążył się już przywiązać. Bardzo ważna jest wówczas rozmowa z dzieckiem, wsparcie w zrozumieniu zaistniałych sytuacji, a także

³ „Zło pojawia się także w stosunku do ludzi. Jeżeli wyrządza się krzywdę drugiemu człowiekowi, to jest to jednocześnie krzywda wyrządzona Panu Bogu. Pan Bóg bowiem tak ukształtował społeczność ludzką, aby tworzyła jedność, aby żyła prawem Bożym, które jest wpisane w naturę i dane jako przykazania Boże”. J. Glemp, *Słowo Prymasa Polski do młodzieży*, Warszawa 1982, s. 295.

ważną współpracę rodziców i wychowawców w określaniu i rozwiązywaniu kwestii dla dziecka problematycznych.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Książka „Franklin i nowa nauczycielka” to jeden z tomów serii o żółwiu Franklinie. Każdy tomik to osobna historia o niezwykle ważnych sprawach z życia kilkulatka. Bohaterowie opowiadań stanowią wzorzec postępowania nie tylko dla dzieci, lecz także dla rodziców. Ich przeżycia pozwalają odnaleźć się w niełatwych sytuacjach życiowych. Na podstawie historii Franklina, przywiązanego do swojej starej nauczycielki, która z powodu choroby ma być czasowo zastąpiona przez inną panią, możemy pokazać dzieciom, jak ważna jest otwartość na nowe osoby w ich przedszkolnym otoczeniu.

Pod koniec wakacji pani sowa złamała sobie nogę. Na zastępstwo przez dwa lub trzy tygodnie do klasy Franklina miała przychodzić inna nauczycielka. Franklina bardzo to niepokoiło.

– Chcę, żeby uczyła nas pani sowa – upierał się w rozmowie z rodzicami.

Ale pani sowa nie mogła się przecież ruszać z domu. Wobec tego mały żółw wpadł na pewien pomysł:

– W takim razie poczekam na panią sowę. Przyjdę do szkoły za dwa tygodnie.

Rodzice uśmiechnęli się na to, a mama pokręciła głową i rzekła:

– Zobaczysz, wszystko będzie dobrze. Nowa nauczycielka na pewno będzie miła.

Pierwszego września rano Franklin jęczał i stękał, co chwilę chwycił się za brzuch i robił kwaśnie miny.

– No tak – pokiwała głową mama – poważny przypadek ciężkiej choroby zwanej zapaleniem nowonauczyielskim.

Franklin kiwnął głową.

– Może lepiej zostanę w domu? – spytał cicho.

W odpowiedzi mama przytuliła go mocno.

P. Bourgeois, *Franklin i nowa nauczycielka*, Katowice 2015, s. 3-4.

Ograniczanie się tylko do tego, co znane, oswojone, pozbawia nas nowych doświadczeń, wspaniałych odkryć i wielkiej przygody poznawania drugiego czło-

wieka. Wbrew pełnym niepokoju przewidywaniom Franklina i jego przyjaciół zmiana, której tak się obawiali, spowodowała mnóstwo zabawnych sytuacji, a nowa pani nauczycielka szybko zjednała sobie sympatię nieufnych uczniów.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Jan Paweł II, *Myśmy poznali i uwierzyli miłości, jaką Bóg ma ku nam. Orędzie Ojca Świętego Jana Pawła II na II ŚDM, 5.06.1999, w: tegoż, Młodzież nadzieją Kościoła, Warszawa 2005, s. 58.*

Budowanie cywilizacji miłości wymaga wyraźnej i wytrwałej gotowości do poświęceń, pragnienia, by otworzyć nowe drogi społecznego współzycia, przewyższając podziały i przeciwstawne sobie formy materializmu. Na tym właśnie polega konkretna odpowiedzialność współczesnej młodzieży, z której wyrosną mężczyźni i kobiety jutra, u progu trzeciego tysiąclecia. Drodzy młodzi, drodzy przyjaciele, bądźcie świadkami Bożej miłości, siewcami nadziei i budowniczymi pokoju.

W obliczu zwodniczego oddziaływania, którego odbiorca społeczny dzisiaj doświadcza, katolicka szkoła, kierowana Ewangelią Jezusa Chrystusa, powinna pokazać młodzieży, że większa radość jest w dawaniu aniżeli w braniu, że wartość osoby bazuje raczej na tym, kim on czy ona jest, aniżeli na tym, co on czy ona posiada. W ten sposób oni odkrywają wyzwalającą wartość prostego i skromnego życia.

Jan Paweł II, *Prymat wartości duchowych w wychowaniu młodych roku 2000*, 18.03.1982, w: tegoż, *Nauczanie papieskie V*, 1, 1982, Poznań 1993, s. 388.

Młody człowiek pragnie odnaleźć samego siebie, dlatego szuka, czasem burzliwie szuka prawdziwych wartości i ceni tych ludzi, którzy ich nauczają i według nich żyją. Któż z nas nie miał w życiu i nie wspomina z wdzięcznością takiego człowieka, kapłana, nauczyciela, profesora lub przyjaciela, który umiał odświeżyć nam nowy świat wartości i wzbudzić dla niego trwałą entuzjasm, czy nawet nadać cały kierunek życiu? W naszym świecie, w świecie wielorakiego postępu i rozwoju, ale i dominującego materializmu, młode dziecko szuka oparcia w Kościele, który kształtuje wiarę i ukazuje horyzonty chrześcijańskiego humanizmu.

Jan Paweł II, *Nauczanie religii w polskiej szkole. Spotkanie z katechetami, nauczycielami i uczniami*, Włocławek, 6.06.1991, 5, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, Kraków 2012, s. 684.

Jedność góruje nad konfliktami, zawsze! Konflikty, jeśli nie są dobrze rozwiązane, dzielą nas i oddzielają nas od Boga. Konflikt może nam pomóc wzrastać, ale może też nas podzielić. Nie idźmy drogą podziałów, walk między nami! Wszyscy bądźmy zjednoczeni, różni, ale zjednoczeni, zawsze: oto droga Jezusa. Jedność góruje nad konfliktami. Jedność jest łaską, o którą musimy prosić Pana, aby nas uwolnił od pokus podziałów, walk między nami, egoizmów, gadaniny. Jak bardzo krzywdzi gadanina, ileż wyrządza zła! Nigdy nie należy obmawiać innych, nigdy! Ileż szkód wyrządzają Kościołowi podziały wśród chrześcijan, partykularyzmy, ciasne interesy! Podziały wśród nas, ale i podziały między wspólnotami: chrześcijanie ewangelicy, chrześcijanie prawosławni, chrześcijanie katolicy, ale dlaczego podzieleni? Musimy starać się budować jedność.

Franciszek, Audiencja generalna, 19.07.2013, w: *Alfabet Franciszka*, oprac. P. Żyłka, Kraków 2013, s. 73-74.

Por. Mt 10,24; Ef 4,11.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Uczeń nie przewyższa nauczyciela. Lecz każdy, dopiero w pełni wykształcony, będzie jak jego nauczyciel (Łk 6,40).

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Czwarte przykazanie jest wyraźnie skierowane do dzieci, określając ich relację do ojca i matki, która jest najbardziej powszechna. Dotyczy również związków pokrewieństwa z innymi członkami rodziny. Domaga się okazania czci, miłości i wdzięczności dziadkom i przodkom. Obejmuje wreszcie obowiązki uczniów względem nauczycieli, pracowników względem pracodawców, podwładnych względem przełożonych, obywateli względem ojczyzny oraz tych, którzy nią rządzą lub kierują. Przykazanie to wskazuje i obejmuje obowiązki rodziców, opiekunów, nauczycieli, przełożonych, urzędników państwowych, rządzących, wszystkich tych, którzy sprawują władzę nad drugim człowiekiem lub nad wspólnotą osób (KKK 2199).

Por. KKK 1899.

IV. LITERATURA

4.1. WYBÓR LITERATURY

Bourgeois P., *Franklin i nowa nauczycielka*, wyd. Debit, Katowice 2015.
 Frączek A., *Przedokoludki. Sto radości i dwa smutki*, wyd. Bis, Warszawa 2013.
 Schneider L., *Zuzia idzie do przedszkola*, wyd. Media Rodzina, Poznań 2016.
 Tielmann C., *Maks idzie do przedszkola*, wyd. Media Rodzina, Poznań 2017.

4.2. LITERATURA PRZEDMIOTU

Dąbrowski K., *Zdrowie psychiczne a wartości ludzkie*, wyd. PWN, Warszawa 1985.
 Dąbrowski K., *Pasja rozwoju*, wyd. Polskie Towarzystwo Higieny Psychiczej, Warszawa 1996.
 Dąbrowski K., *Trud istnienia*, wyd. Wiedza Powszechna, Warszawa 1986.
 Franciszek, Audycja generalna, 19.07.2013, w: *Alfabet Franciszka*, oprac. P. Żyłka, wyd. WAM, Kraków 2013, s. 73-74.
 Glemp J., *Słowo Prymasa Polski do młodzieży*, wyd. Kuria Metropolitalna Warszawska, Warszawa 1982.
 Jan Paweł II, adh. *Catechesi tradendae*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 2, *Adhortacje*, wyd. M, Kraków 2006, s. 19-62.
 Jan Paweł II, enc. *Sollicitudo rei socialis*, w: tegoż, *Dzieła zebrane*, t. 1, *Encykliki*, wyd. M, Kraków 2006, s. 281-329.

- Jan Paweł II, *Myśmy poznali i uwierzyli miłości, jaką Bóg ma ku nam*. Orędzie Ojca Świętego Jana Pawła II na II ŚDM, 5.06.1999, w: tegoż, *Młodość nadzieją Kościoła*, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 2005, s. 54-59.
- Jan Paweł II, *Nauczanie religii w polskiej szkole*. Spotkanie z katechetami, nauczycielami i uczniami, Włocławek, 6.06.1991, w: tegoż, *Pielgrzymki do Ojczyzny: 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002*. Przemówienia, homilie, wyd. Znak, Kraków 2012, s. 681-687.
- Jan Paweł II, *Prymat wartości duchowych w wychowaniu młodych roku 2000*, 18.03.1982, w: tegoż, *Nauczanie papieskie V*, 1, 1982, wyd. Pallottinum, Poznań 1993, s. 386-390.
- Jan Paweł II, *Wychowanie młodego pokolenia zadaniem wszystkich*. Do uczestników europejskiego sympozjum na temat: „Wyzwania edukacji”, 3.07.2004, „L'Osservatore Romano” 2004, nr 11-12, s. 22-23.
- Kongregacja Nauki Wiary, *Katechizm Kościoła Katolickiego*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002.
- Kaźmierczak P., *Personalistyczna koncepcja wychowania w nauczaniu Jana Pawła II*, wyd. M, Kraków 2003.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*. Biblia Tysiąclecia wyd. Pallottinum, Poznań 2012.
- Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*, w: tegoż, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 526-606.
- Wrońska K., *O możliwości zbudowania teorii wychowania personalistycznego Karola Wojtyły*, w: *Poza kryzysem tożsamości. W kierunku pedagogiki personalistycznej*, red. F. Adamski, wyd. IP UJ, Wydawnictwo Naukowe PAT, Kraków 1993, s. 189-194.
- Wrońska K., *Osoba i wychowanie: wokół personalistycznej filozofii wychowania Karola Wojtyły Jana Pawła II*, wyd. UJ, Kraków 2000.

4.3. FILMOGRAFIA

- Max i Ruby. Prezent dla panny Tusi*, [online:] <https://www.youtube.com/watch?v=JOLzNIKG-UA> [dostęp: 19.02.2020].